

Національний університет водного господарства та
природокористування
*Навчально-науковий інститут водного
господарства та природооблаштування*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
25.10.2021

01-05-159S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Природно-заповідний фонд та заповідна справа		Nature reserve fund and protected area	
Шифр за ОП	ВПН2	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Education level: Bachelor's (first)	
Галузь знань: Природничі науки	10	Field of knowledge: Natural Sciences	
Спеціальність: Географія	106	Field of study: Geography	
Спеціалізація:	—	Specialization:	
Освітня програма: Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами		Educational Program: Constructive geography, water and mineral resources management	

Силабус освітньої компоненти навчальної дисципліни «Природно-заповідний фонд та заповідна справа» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами» спеціальності 106 Географія. Рівне. НУВГП, 2021.

ОП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/20959/>

Розробник силабусу: *Гопчак Ігор Васильович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування*

Силабус схвалений на засіданні кафедри геології та гідрології
Протокол № 2 від "16" вересня 2021 року

Завідувач кафедри: *Романів Оксана Яківна, кандидат географічних наук, доцент, в.о. завкафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.*

Керівник (гарант) ОП: *Романів Оксана Яківна, кандидат географічних наук, доцент, завкафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ВГП
Протокол №2 від "23" вересня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ ВГП: *Хлапук Микола Миколайович, доктор технічних наук, професор.*

СЗ №-5565 в ЕДО

© Гопчак І.В., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами
Спеціальність	106 Географія
Рік навчання, семестр	Третій рік, V семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16
Практичні заняття:	14
Самостійна робота:	60
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	Гопчак Ігор Васильович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.
Вікіситет	URL: http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/%D0%93%D0%BE%D0%BF%D1%87%D0%B0%D0%BA_%D0%86%D0%B3%D0%BE%D1%80_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
ORCID	URL: https://orcid.org/0000-0003-4774-5504
Як комунікувати	Навчальні заняття можуть проводитися за допомогою платформи дистанційного навчання Moodle та Google Hangouts Meet https://meet.google.com/ з пакета Google for Education. Вхід для використання наведених інформаційних технологій здійснюється через корпоративну пошту, яка надається студентам та працівникам університету. Корпоративна пошта викладача: i.v.hopchak@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Метою викладання дисципліни «Природно-заповідний фонд та заповідна справа» є формування у студентів знань із заповідної справи та вивчення особливостей природно-заповідних територій з метою розробки режимів їх охорони та раціонального використання, формування системи знань про основні закономірності взаємодії людини і природи; розробки заходів щодо зменшення дії антропогенних факторів на природно-заповідні об'єкти.

Завданням дисципліни є вивчення механізму управління процесами природокористування та охорони довкілля, специфіки використання адміністративних, правових, економічних і виховних важелів впливу на природокористувачів. Предметом дисципліни є природно-заповідні території та об'єкти, обґрунтування режимів охорони та управління ними.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua>

Компетентності

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-10. Здатність працювати автономно та в команді, виявляючи навички міжособистісної взаємодії.

ЗК-11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності, здатність працювати в міжнародному контексті.

СК-1. Здатність демонструвати розуміння причинно наслідкових

зав'язків між довкіллям та суспільством.

СК-2. Розуміння значення просторових відношень в різних масштабах.

СК-4. Критичне оцінювання різноманітності підходів до генерації географічних знань, що впливають з досвіду епістемології природничих, суспільних і гуманітарних наук. Здатність застосовувати підходи інших дисциплін в географічному контексті.

СК-6. Здатність критично оцінювати та застосовувати на практиці різноманітні методи для здійснення збору географічної інформації (використання вимірювальних приладів, дистанційне зондування, картографічна зйомка, соціальне обстеження, статистичне спостереження, робота з текстовими і архівними джерелами), аналізу географічних даних (спеціальні методи аналізу просторової інформації, ГІС, лабораторні методи) та представлення геоданих (у вигляді ГІС-продукції, картографічних творів, різних текстових стратегій, мультимедіа).

СК-7. Здатність демонструвати розуміння географічних аспектів взаємодії в системі «природа-господарство-населення».

СК-9. Здатність ставити завдання, виявляти і формулювати проблеми, пов'язані з просторовим розвитком, у взаємозв'язку з природними, соціальними, економічними, екологічними, політичними та естетичними аспектами розвитку територій.

СК-10. Здатність використовувати знання й практичні навички у сферах просторового планування, проектування та прогнозування.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

Зн-1. Відтворювати концептуальні знання, набуті у процесі навчання та практичної професійної діяльності, включаючи знання сучасних досягнень у сферах природничої та суспільної географії.

Зн-8. Розуміти значення дії різних чинників соціально- та економіко-географічної диференціації, виявляти взаємозалежність національних і регіональних господарських систем від природно-ресурсного, праце-ресурсного і виробничого потенціалу їхніх територій.

Зн-9. Описувати тектоніко-геологічну будову, рельєф, корисні копалини, клімат, внутрішні води, ґрунтово-рослинний покрив та тваринний світ з виділенням основних зональних закономірностей і їх місцевого прояву для характеристики в зонально-регіональному аспекті по фізико-географічних країнах і областях, а також здійснювати комплексну фізико-географічну характеристику материків, океанів.

Зн-11. Аргументувати застосування алгоритмів і методик геоінформаційного картографування природних, господарських і соціальних компонентів геосистем, апаратні і програмні засоби картографування.

Зн-15. Знати основні концепції та підходи європейської практики щодо просторового розвитку та просторового планування,

сучасний стан та структуру геопланувальних робіт в Україні, пояснювати основні принципи складання схем і проектів у галузі геопланування та проблеми їхньої реалізації.

Ум-1. Розв'язувати складні непередбачувані задачі і проблеми у спеціалізованих сферах природничої та суспільної географії, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів.

Ум-3. Застосовувати у професійній діяльності базові можливості сучасних геоінформаційних програмних засобів для просторового аналізу геоданих, створення баз даних географічної інформації, та візуальної презентації опрацьованої географічної інформації.

Ум-8. Проводити математико-статистичну обробку рядів спостереження, інтерпретувати дані про стан та тенденції розвитку географічних об'єктів, явищ та процесів у формі інтегральних таблиць та графічних матеріалів, здійснювати часове та просторове узагальнення отриманої інформації.

Ум-9. Розробляти макети, картосхеми, профілі, загальні, спеціальні та тематичні карти, атласи та інші картографічні моделі, у тому числі з використанням геоінформаційних технологій.

Ум-10. Характеризувати комплексно природні, демогеографічні, соціально-економічні умови і ресурси територіальних об'єктів різних рангів, проводити експертизи та складати географічні, геоecологічні висновки, акти та рекомендації, принципіві проектні схеми та обґрунтовувати пріоритетні напрями просторового розвитку.

(ПЗФ)Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Ком-1. Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності.

Структура та зміст освітнього компонента

Перелік тем:

Тема 1. Історія становлення заповідної справи як науки.

Тема 2. Сучасний стан природно-заповідного фонду (ПЗФ) України. Перспективи розвитку ПЗФ.

Тема 3. Законодавчі акти щодо розвитку заповідної справи в Україні. Міжнародні договори в збереженні ландшафтного і біологічного різноманіття.

Тема 4. Поняття про природно-заповідний фонд України, особливості його формування та управління.

Тема 5. Класифікація територій та об'єктів ПЗФ України.

Тема 6. Основні засоби збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Види використання природно-

заповідних територій.

Тема 7. Класифікація територій та об'єктів ПЗФ Міжнародним союзом охорони природи (МСОП).

Тема 8. Управління та правове забезпечення функціонування природно-заповідного фонду.

Тема 9. Статус та завдання природних заповідників. Режим охорони природних заповідників.

Тема 10. Біосферні резервати. Біосферні заповідники України, статус, завдання та режим охорони.

Тема 11. Національні природні парки.

Тема 12. Регіональні ландшафтні парки.

Тема 13. Статус, завдання та режим охорони заказників. Типи заказників.

Тема 14. Пам'ятки природи. Типи пам'яток природи. Режим охорони пам'яток природи.

Тема 15. Заповідні урочища. Статус заповідних урочищ. Режим охорони заповідних урочищ.

Тема 16. Природно-заповідні об'єкти колекційно-паркового типу.

Засоби навчання, які застосовуються під час викладання: технічні засоби (радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи); мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проєкційна апаратура; комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування тощо); бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література).

Форми та методи навчання

Форми проведення занять: лекції та практичні роботи. Окремі питання тем виносяться на самостійне опрацювання студентів.

Методи навчання:

- словесні (лекція, бесіда);

- наочні методи (виконання практичних робіт, усне опитування на практичних заняттях, ілюстрації, демонстрації, презентації, реферати);

- методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (контроль за самостійною роботою студентів);

- методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (поточне опитування, модульне контрольне опитування, підсумковий контроль).

Порядок та критерії оцінювання

Процедури проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів у НУВГП регламентовано Положенням про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://er3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Система оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Ця шкала розподіляється на дві частини: 60 балів – поточна складова оцінювання; 40 балів – модульна складова оцінювання.

Передбачено два модульних контролі знань.

Модульний контроль проходитиме у формі тестування із застосуванням системи Moodle.

У тесті 32 запитання різної складності:

- рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бала (13 балів),
- рівень 2 – 5 запитань по 1,0 балу (5 балів),
- рівень 3 – 1 запитання по 2,0 бали (2 бали).

Усього – 20 балів.

Час тестування обмежений – 30 хвилин. Дата тестування призначається за тиждень до його проведення та повідомляється студентові.

Поточна складова оцінювання (60 балів) накопичується студентом у процесі виконання практичних занять. Всього є в курсі 7 практичних занять. Кожне з них оцінюється у 7 балів. Ще 11 балів студенти отримують за виконання індивідуальних завдань, які додатково пропонуються їм на вибір у завданнях практичних робіт (есе, реферати, презентації тощо).

Загальна інтегральна оцінка розраховується як сума балів, накопичена студентом за роботу впродовж семестру.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі, які успішно складають модульні контролі з навчальної дисципліни та вчасно виконують завдання практичних робіт мають можливість долучитися спільно з викладачем курсу до виконання наукових досліджень, участі в науково-дослідницьких темах, підготувати спільні наукові публікації. Досвід такої співпраці із студентами практикується.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник. / За загальною редакцією М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. – К.: 2003. - 306 с.
2. Грищенко Ю. М. Природно-заповідні території та об'єкти лісового фонду: організація, охорона, управління / Ю. М. Грищенко, А. Ю. Якимчук / Навчальний посібник. – Рівне: Волинські обереги, 2007. – 144 с.

3. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи: Навч. Посібник, Рівне: РДТУ, 2000. – 239 с.
4. Природно-заповідний фонд Рівненської області / Під ред. Ю. М. Грищенко. – Рівне: Волинські обереги, 2008. – 216 с. URL : http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php.
5. Про екологічну мережу: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1864-IV //Відомості Верховної Ради України. 2004. № 45. С. 502. URL: : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1864-15>

Додаткова література

1. Андриенко Т.Л., Плюта П.Г., Прядко Е.И., Каркуцьев Г.Н. Социально-экологическая значимость природно-заповедных территорий Украины. – К.: Наук. думка, 1991. – 160 с.
2. История охраны природы. Вып. 2, К.: Киевский эколого-культурный центр, 1995. – 184 с.
3. Червона книга України. Рослинний світ. К.: Укр. енциклопедія, 1996. – 608 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ. К.: Укр. енциклопедія, 1996. – 460 с.
5. Актуальні проблеми створення Деснянсько-Старогутського національного парку та шляхи її вирішення. Матеріали науково-практичного семінару (Середина-Буда, 19-20 листопада 1997 р.). – К., 1998. - 105 с.
6. Актуальні проблеми створення Надслучанського регіонального ландшафтного парку та перспективи їх вирішення // Матеріали науково-практичного семінару. – Рівне: РДТУ, 1999. – 99 с.
7. Андриенко Т. Л., Попович С.Ю., Шеляг-Сосонко Ю.Р. Полеский государственный заповедник. Растительный мир.- К.: Наукова думка, 1986.- 208 с.
8. Андриенко Т. Л., Шеляг-Сосонко Ю.Р. Растительный мир Украинского Полесья в аспекте его охраны.- К.: Наукова думка, 1983. - 216 с.
9. Андрієнко Т.Л. Грищенко Ю.М., Прядко О.І. Регіональні ландшафтні парки України: стан та перспективи створення. /Актуальні проблеми створення Надслучанського регіонального ландшафтного парку та шляхи їх вирішення. Матеріали науково-практичного семінару (Березне). Рівне: РДТУ, 1999. – С. 7-13.
10. Андрієнко Т.Л. Клестов М.Л., Прядко О.І. Мережа регіональних ландшафтних парків України: наукові та організаційні основи створення. – К., 1996. – 35 с.
11. Андрієнко Т.Л., Антонова Г.М., Єршов А.В. Край лісів та імлістих боліт. Розповідь про природоохоронні об'єкти Рівненської області.- Львів: Каменяр, 1988.- 86 с.
12. Андрієнко Т.Л., Онищенко В. А., Клестов М.Л., Прядко О.І., Арап Р.Я. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації (під ред. д.б.н. Т.Л. Андрієнко). Київ:

Фітосоціоцентр, 2001. – 60 с.

13. Веденьков Е.П., Ющенко А.К. Заповідник Асканія-Нова / Заповідники України и Молдавии. - М.: Мысль, 1987.- С.113 – 137.

14. Водний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 24. – С.189.

15. Волошинова Н.О., Бачук В.А., Грищенко Ю.М. Заповідний край лісів, боліт, озер. – Рівне: Видавництво ВАТ “Рівненська друкарня”, 2007. – 200 с.

16. Голубець М.А. Біотична різноманітність і наукові підходи до її збереження. Львів: Ліга-Прес, 2003. – 32 с.

17. Грищенко Ю.М., Антонова Г.М., Яковишина М.С., Головка О.В., Мартинюк А.М. Заповідне урочище "Сосонки" – смарагдовий скарб Рівного. Путівник, Рівне: ПП "Параграф +", 2005.- 32 с.

18. Дермансько-Мостівський регіональний ландшафтний парк: проблеми становлення. Під ред. Т.Л. Андрієнко, Ю.М. Грищенка. – К.: Карбон: Літа, 2001. – 134 с.

19. Дубина Д. Азово-Сивашський національний природний парк // Жива Україна.- 1999.- С. 7.

20. Екологічна мережа Новгород-Сіверського Полісся/ Панченко С.М., Андрієнко Т.Л., Гаврись Г.Г., Кузьменко Ю.В. – Суми: Університетська книга, 2008. – 92 с.

21. Заповідна справа в Україні на межі тисячоліть. – Канів, 1999.- 224 с.

22. Заповідники і національні парки України. К.: Вища школа, 1999. – 232 с.

23. Заповідні перлини Хмельниччини / під ред. Т.Л. Андрієнко. – Хмельницький, 2006. – 220 с.

24. Методичні рекомендації щодо збереження лісових екосистем на територіях природно-заповідного фонду України різних категорій. К., 2003. – 56 с.

25. Методичні рекомендації щодо розробки Положень про території та об'єкти природно-заповідного фонду України. К., 1999. – 7 с.

26. Положення про громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища (4.08.94 р., № 81). URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0229-94.

27. Положення про єдині державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України (затверджено наказом Мінприроди від 29 березня 1994 р., № 30). URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0072-94.

28. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України, 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 41. – с. 346.

29. Про природно-заповідний фонд України: Закон України, 16 червня 1992 р. // Відомості Верховної Ради, 1992. – № 34. – с. 502.

30. Руденко Л., Шевченко Л., Ющенко О. Географічні підходи до

визначення оптимальної мережі заповідних територій в Україні. //Ойкумена, № 2, 1995. - С. 57-62.

31. Сто (100) великих заповідників и парков / Авт.-сост. Н. А. Юдина. – М.: Вече, 2004. - 416 с.

32. Шацький національний природний парк. Наукові дослідження 1983-1993 р.р./ Редколегія: Алексєєвський В.Є., Горун А.А., Карпенко Н.І. і ін. - Світязь, 1994. - 218 с.

33. Якимчук А.Ю. Економіка та організація природно-заповідного фонду: Монографія. – Рівне: Ред.-вид. Центр НУВГП, 2007. – 208 с.

34. Юрцев Б.А., Кучеров И.Б. Флористические критерии // Критерии и методы формирования экологической сети природных территорий. Вып. 1. – 2-е изд. – М.: Центр охраны дикой природы СоЭС, 1999. – С. 8 – 10.

35. Кучеров И. Б., Рывкин А. Б., Щербина С. С., Веселова Е. М., Евстигнеев О. И. Геоботанические (синдинамические) критерии // Критерии и методы формирования экологической сети природных территорий. Вып. 1. – 2-е изд. – М.: Центр охраны дикой природы СоЭС, 1999. – С. 11 – 15.

36. Соболев Н.А., Евстигнеев О.И. Ландшафтно-картометрические критерии и методы // Критерии и методы формирования экологической сети природных территорий. Вып. 1. – 2-е изд. – М.: Центр охраны дикой природы СоЭС, 1999. – С. 23 – 31.

37. Яцик А.В., Грищенко Ю.М., Волкова Л.А., Пашенюк І.А. Водні ресурси: використання, охорона, відтворення, управління: Підручник для студентів вищих навч. Закладів. К.: Генеза, 2007. – 360 с.

Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

2. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>

3. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>

6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://cbs.rv.ua/>

7. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/>

8. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>

9. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», розміщений документ за покликанням <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. За цим документом реалізується і право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно документу, який розміщений за покликанням <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі виконаних практичних робіт, звітів про самостійну роботу з навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua> за календарем.

Студенти повинні виконати ряд індивідуальних завдань для оцінювання. Одним із важливих елементів оцінки є своєчасне подання виконаного завдання. У реальному світі оцінки, які подаються навіть через кілька секунд після закінчення терміну, не приймаються. Відповідно до духу надання максимально реалістичного досвіду, та ж політика дотримується в аудиторії - пізно виконані завдання не приймаються.

Викладач може продовжити терміни виконання завдань, якщо у студента є пом'якшуючі обставини. Студенти можуть звернутися до свого викладача в разі виникнення особистих чи надзвичайних ситуацій. Оголошення стосовно дедлайнів здачі виконаних практичних робіт, звітів про самостійну роботу з навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua> за календарем.

Неформальна та інформальна освіта

Неформальна та інформальна освіта надається відповідно з Положенням про неформальну та інформальну освіту НУВГП, затверджене Вченою радою НУВГП (Протокол №4 від 24 квітня 2020 р.), <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18660>

Правила академічної доброчесності

У НУВГП активно пропагується політика «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності для всієї академічної спільноти університету.

Всі студенти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студентоцентризм має вирішальне значення для розуміння серйозності ставлення до академічної недоброчесності та неправомірної поведінки. Студенти повинні

самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці. У той час як студентам рекомендується працювати один з одним та обмінюватися ідеями, та обмін текстом, кодом або чимось подібним для виконання окремих завдань є недопустимим. Студенти, які порушують Кодекс честі університету, не отримують бали за ці завдання, а в разі грубих порушень, курс не буде їм зараховано і студенти будуть направлені на повторне вивчення.

При здачі індивідуальних навчально-дослідницьких робіт може проводитись перевірка на плагіат.

Академічна недоброчесність в університеті неприпустима.

В цілому студенти та викладачі повинні дотримуватись:

- Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти зі змінами та доповненнями, <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6316>;

- Кодекс честі студентів, <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917>;

- Кодекс честі наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників НУВГП, <http://ep3.nuwm.edu.ua/4916>;

Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП, <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/10325>

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. У випадку пропуску занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати (виконати практичну роботу, вивчити матеріали лекцій, тощо). Пропуск з поважної причини вважається тим, що відбувся внаслідок хвороби (довідка з лікарні), якщо здобувач вищої освіти є учасником мобільності, якщо здобувач освіти знаходиться на індивідуальному плані і виконує усі вимоги відповідно до положення «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування», <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6226>

За об'єктивних причин пропуску занять (лікарняні, мобільність тощо) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал, який розміщений на платформі MOODLE.

Завдання для відпрацювання здобувач вищої освіти отримує безпосередньо у викладача, або надсилає запит по на корпоративну пошту викладачу. Усі матеріали відпрацювання здаються викладачеві особисто здобувачем вищої освіти або надсилаються на корпоративну пошту викладачу.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно для навчальної мети з дисципліни.

Оновлення
<p><i>З ініціативи викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та пропозицій стейкхолдерів. Студенти мотивовані долучатись до оновлення змісту дисципліни шляхом внесення пропозицій стосовно нових форм роботи та вивчення нових тем висловлені під час занять та в процесі опитування (анкетування).</i></p>
Академічна мобільність. Інтернаціоналізація
<p><i>Здобувачі вищої освіти можуть отримати окремі результати навчання у вітчизняних та іноземних ЗВО (через освоєння освітніх компонентів або сертифікованих програм у статусі зарахованого слухача), такі результати навчання можуть бути предметом визнання. Більше інформації про академічну мобільність у Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУВГП http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/ та Порядку перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в НУВГП http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/</i></p>
Навчання осіб з інвалідністю
<p><i>Навчання здобувачів вищої освіти з особливими потребами регулюється: «Концепцією щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування», http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/15913; «Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення у Національному університеті водного господарства та природокористування», http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju та іншими нормативними документами.</i></p>

Лектор

Гопчак Ігор Васильович,
кандидат географічних наук, доцент